KULTUR

Løft dit løveskiold!

14. april 1894 trykket Varden diktet «Sang til Norge» skrevet av en ung Gabriel Scott, elev ved Skiensfjordens mekaniske fagskole i Porsgrunn. Hvor det manes til kamp!

JONAS LIE-LIK: Vennen Hans Reynold fra Porsgrunn mente at Gabriel Scott lignet veldig på Jonas Lie i en slik hatt. FOTO: FRA TRULS ERIK DAHLS SCOTT-BIOGRAFI

SKIEN/HØRVÅG

– Diktet er uoppdaget, så vidt jeg vet, også i Scott-kretser, sier Harde Johannessen fra Høvåg ved Kristiansand, hvor Scott (1874–1958) også bodde som ung og senere hentet mye av sitt stoff fra.

– Scott skrev mange svulstige dikt i 18-20-årsalderen. Her gjør han den vanlige feilen å tro at «Gud er på vår side». Likevel synes jeg det er artig å lese.

To år i Porsgrunn

Johannessen er i gang med å skrive en biografi om Gabriel Scotts ungdomstid og det var i den forbindelse han fant diktet i Varden. For to av Scotts år ble altså tilbrakt i Porsgrunn.

Det var etter først å ha sluttet på Katedralskolen i Kristiansand uten å ta eksamen og to år i læra at Scott kom til Porsgrunn.

– Var det noe der som tente ham?

– Nei, dette var nok mer typisk for nyromantikken på 1890-tallet og framover, med krass tone mot Sverige og unionen. Ellers handler det meste han skrev tidlig om jenter, om folk som ikke innfridde og naturen, og noe om tekniske nyvinninger.

– Har du funnet mye nytt?

– Jeg har sjekket 28 aviser mellom Mandal og Oslo fra 25. mars 1891 da vi vet han fikk sitt første verk på trykk, til 7. desember 1894 da han ga ut sin første bok. Jeg har gjort 41 funn. 10 av disse er ukjente tekster, så vidt jeg vet.

Venn av Hans Reynold

– Mer fra Varden?

– Jo da, men det får vente. Jeg har mye igjen jeg må sjekke, sier Johannessen. – Men jeg vet at han var en god venn av Hans Reynold, som jo også var journalist i Varden en periode.

Alt lenge før Scott var ferdig utdannet i Porsgrunn, visste han at han skulle bli forfatter. Noe av det første han gjorde etter eksamen var ikke å søke jobb, men å oppsøke Hamsun.

Tante Pose

Folk flest forbinder vel Gabriel Scott med figurer som fromme, livsblide Markus i «Kilden». Også julefilmen om Tante Pose og selveste «Fant» er basert på Scotts verk. I disse grunnlovsjubiletider i Norge, og uro i Europa, er det spesielt å se hvor skarp tonen var i 19 år gamle Gabriel Scotts dikt.

Jan Odinsen
jan.odinsen@varden.no

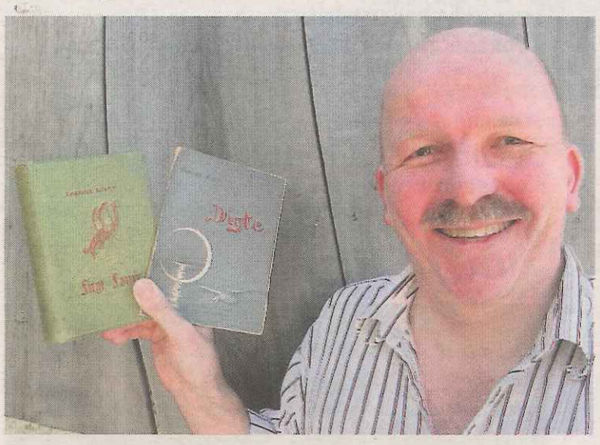

SCOTT-FOKUS: Harde Johannessen Scott håper å ha sin biografi klar til jul 2015.

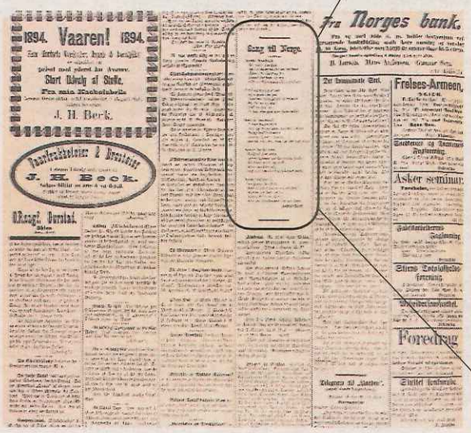

NÆRING OG POESI: Varden 14. april 1894. FOTO: NASJONALBIBLIOTEKET

jeg: nu ved jeg da ialfald, hvor han er henne om Natten".

Sang til Norge.

Norske frihedsfolk,
fat paany din dolk!
Lad os atter samles om en fane!
Kjæmp for land og liv,
kjæmp for barn og viv,
selv om frihedssaken blir din bane.

Strid og kjæmp at faa
egen grund at gaa.
Kast saa unda gamle sidestetter!
Op for ry og stat!
Lad os vise, at
vi kan staa paa vore egne fødder.

Løft dit løveskjold!
Under flagets fold
reis dig fri og rank som før i tiden!
Sving med helteaand
sværdet kjækt i haand,
saa vil Gud nok staa dig tæt ved siden.

Løsnet for dit verk:
Enighed gjør sterk,
det er hjelmen om din stolte pande!
Gjennem storm og slud
kløve skodden ud;
bag den brænder vaarsol over lande.

Norske frihedsfolk,
fat paany din dolk.
Lad os atter samles om en fane!
Kjæmp for land og liv,
kjæmp for barn og viv,
selv om frihedssaken blir din bane.

Gabriel Scott.